

ସରସ ଗୀତ

ISBN 81-237-1824-1

1996 (ଶକାବ୍ଦ 1918)

© ସଂପୃକ୍ତ କବିଗଣ, 1996

Sarasa Gita (Oriya)

ଟ 7.00

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ, ନ୍ୟାସନାଲ୍ ବୁକ୍ ଟ୍ରଷ୍ଟ, ଇଣ୍ଡିଆ,

ଏ-5, ଗ୍ରୀନ୍ ପାର୍କ, ନ୍ୟୁଆଦିଲ୍ଲା-110016 କର୍ଣ୍ଣାଟକ ପ୍ରକାଶିତ।

ସରସ ଗୀତ

ଏକ ସଂକଳନ

ଅବଳରଣ
ବଳଦେବ ମହାରଥା

ନ୍ୟାସନାଲ୍ ବୁକ୍ ଟ୍ରଷ୍ଟ, ଇଣ୍ଡିଆ

ଫୁଲଚୁଇଁ ଚଢ଼େଇ

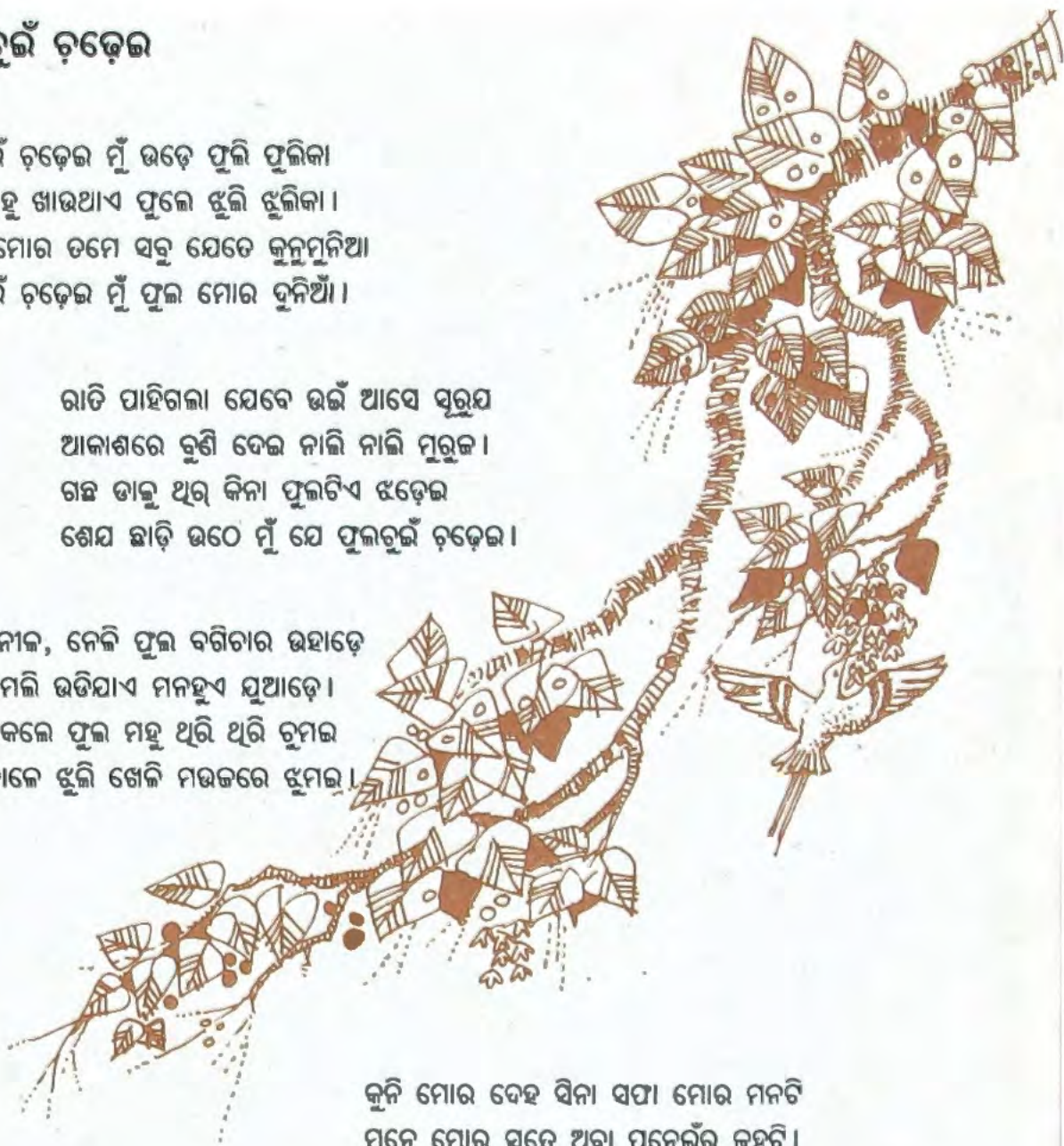
ଫୁଲଚୁଇଁ ଚଢ଼େଇ ମୁଁ ଉଡ଼େ ଫୁଲି ଫୁଲିକା
ଫୁଲ ମହୁ ଖାଉଥାଏ ଫୁଲେ ଝୁଲି ଝୁଲିକା ।
ସାଥୀ ମୋର ତମେ ସବୁ ଯେତେ କୁନୁମୁନିଆ
ଫୁଲଚୁଇଁ ଚଢ଼େଇ ମୁଁ ଫୁଲ ମୋର ଦୁନିଆଁ ।

ରାତି ପାହିଗଲା ଯେବେ ଉଇଁ ଆସେ ସୁରୁଯ
ଆକାଶରେ ବୁଣି ଦେଇ ନାଲି ନାଲି ମୁରୁଜ ।
ଗଛ ଡାକୁ ଥିବ କିନା ଫୁଲଟିଏ ଝଢ଼େଇ
ଶେଯ ଛାଡ଼ି ଉଠେ ମୁଁ ଯେ ଫୁଲଚୁଇଁ ଚଢ଼େଇ ।

ନାଲି, ନୀଳ, ନେଳି ଫୁଲ ବଗିଚାର ଉନ୍ମାଡ଼େ
ଡ଼େଣାମେଲି ଉଡ଼ିଯାଏ ମନହୁଏ ଯୁଆଡ଼େ ।
ଭୋକ କଲେ ଫୁଲ ମହୁ ଥିବି ଥିବି ତୁମ୍ଭର
ଫୁଲ ଡାଳେ ଝୁଲି ଖେଳି ମଉଜରେ ଝୁମାଇ ।

କୁନି ମୋର ଦେହ ସିନା ସପା ମୋର ମନଟି
ମନେ ମୋର ସତେ ଅବା ପୁନେଇଁର ଜହ୍ନଟି ।
ମନ ତଳେ ଟିକେ ମୋର ନଥାଏ ତ ବଢ଼େଇ
ହସି ଖେଳି ଉଡ଼େ ମୁଁ ଯେ ଫୁଲଚୁଇଁ ଚଢ଼େଇ ।

ସୁନାମଣି ରାଉତ

ଡାକବାଲା

ମାଟିଆ ଖାକି ପୋଷାକ ନାଉ
ସାଇକଲର ଘଣ୍ଟି ବଜାଇ
“ଚିଠି ଆସିଛି ନିଅହେ ଭାଇ”
କରଇ ଯିଏ ହଲ୍ଲା

ଖୁସି ମନରେ ଗାଇ ସେ ଗୀତ
କରଇ ନିତି ଆମରି ହିତ
ସିଏତ ଆମ ସବୁରି ମିତ
ନାଆଁ ତା’ ଡାକବାଲା ।

ବେଳ ଦେଖୁ ସେ କାମକୁ ଯାଏ
ଘରକୁ ଘର ନିଜତି ଧାଏଁ
ଚିଠି କି ଟଙ୍କା ଯାହାବି ଥାଏ
ଦିଅଇ ସେ ତ ବାଣି

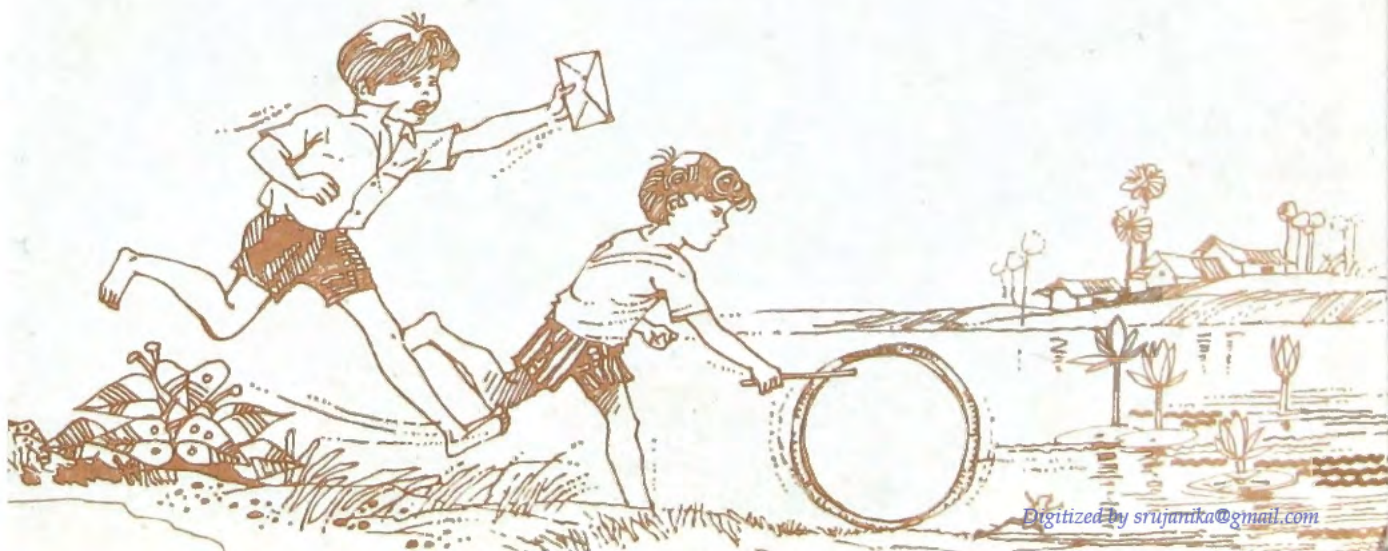

କାମରେ ସିଏ କରେନି ଢିଲା
 ସାଇକି ସାଇ ମାରଇ ଢିଲା
 ହଜିଲା ଚିଠି ଖୋଜି ସେ ଦିଏ
 ଚିଠି ମୁଣିକୁ ଘାଣି ।

ମାନେନି ସିଏ ବରଷା ଖରା
 ଜୀବନ ତା'ର କଷଣ ଭରା
 କାମରେ ମାତି ଥାଏ ସେ ପରା
 ନଥାଏ ତା'କୁ ଡର

ସଭିକୁ ମଣେ ଆପଣା ପରି
 ନିଜର କାମ ଯାଏ ସେ କରି
 ଓଠରୁ ତା'ର ହସର ଝରି
 ଝରଇ ଝର ଝର ।

ସୁନାମଣି ରାଉତ

ଫୁଲଟିଏ ଫୁଟିଲା

ବଗିଚାରେ କଢ଼ିଟିଏ ଫୁଲ ହୋଇ ଫୁଟିଲା
ମହ ମହ ବାସ ତା'ର ଚଢ଼ଢ଼ିଗେ ଛୁଟିଲା
ଗୁଣ୍ଡ ଗୁଣ୍ଡ ମହୁମାଛି
ଫୁଲ ସବୁ ବାଛି ବାଛି
ମିଠା ମହୁ ପିଇବାକୁ ଫୁଲପାଶେ ଯୁଟିଲା ।

ସୁଲୁସୁଲୁ ପବନରେ ଦୋହଲାଇ ମଥାଟି
କୁଲୁକୁଲୁ ହସ ହସି ଫୁଲକହେ କଥାଟି—
“ଆସୁ ବାଆ ଆସୁ ଝଡ଼
ବରଷା କି ନିଆଁରଡ଼
ଡରିବିନି କାହାକୁ ମୁଁ ହେବିନାହିଁ ଅଥାଟି

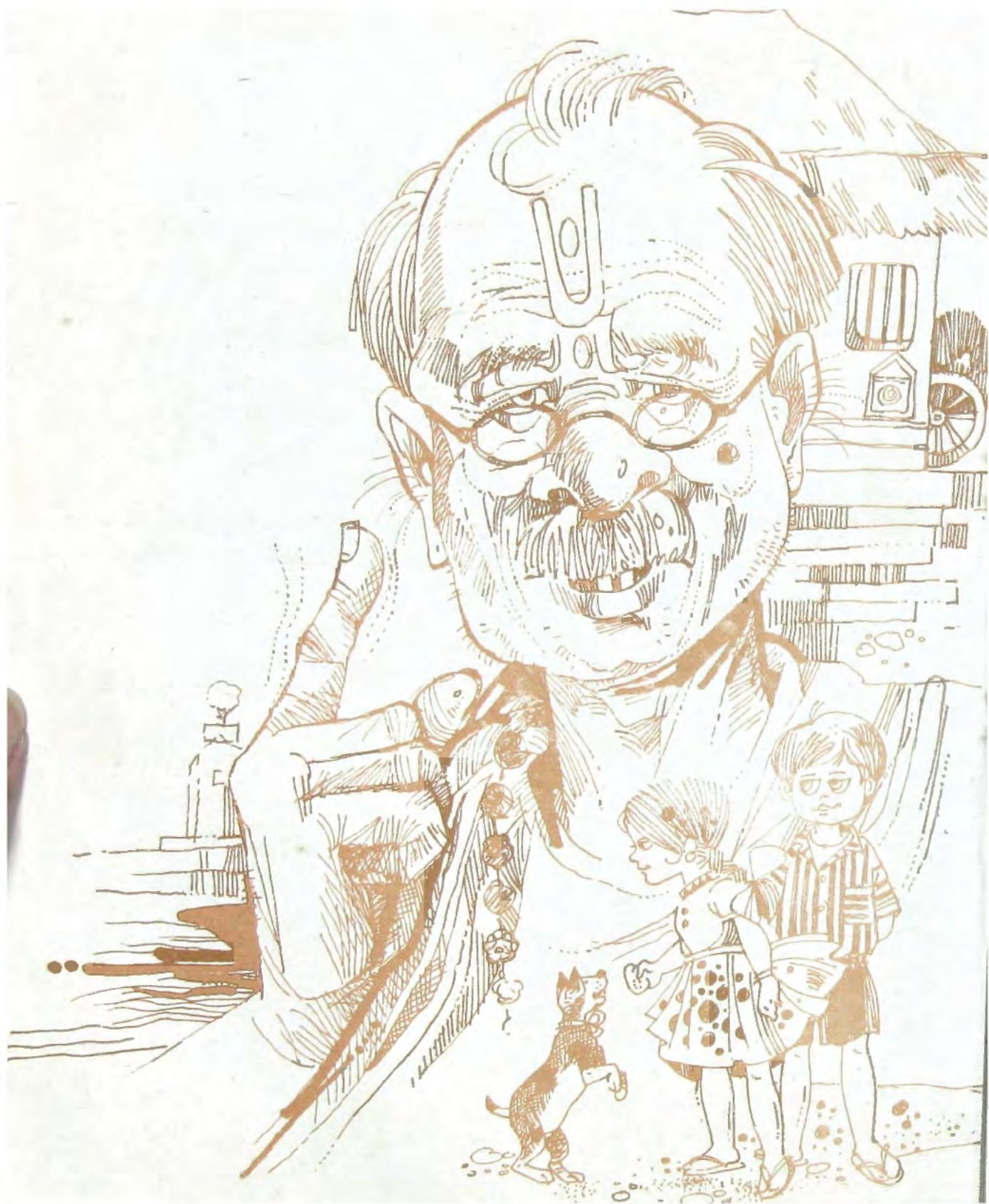

ସକାଳୁଆ କାକରରେ ଭିଜିଭିଜି ଫୁଲିବି
ଶିରିଶିରି ପବନରେ ଥରିଥରି ଝୁଲିବି
ସୂରୁଯଠୁଁ ଖରାଖାଇ
ପବନରେ ଗୀତ ଗାଇ
ଚଢ଼ଦିଗେ ବାସଭରି ହସଝାରି ବୁଲିବି।”

ନାଲିନାଲି ସୂରୁଯଟି ପୂରୁବରେ ଉଠିଲା
କଳାରାତି ଅଂଧାର ଯେ ଧୀରେ ଧୀରେ ତୁଟିଲା
ମନସୁଖେ ହସି ହସି
ପାଖୁଡ଼ାରୁ ଖସି ଖସି
ବଗିଚାର କଡ଼ଟିଏ ଫୁଲ ହୋଇ ଫୁଟିଲା।

ସୁନାମଣି ରାଉତ

ନାଆଁଟି ମୋର ଘର

ନାଆଁଟି ମୋର ଘର
ସଭିଳ ପାଖେ ଆଦର ମୋର
ନାହିଁ ଆପଣା ପର ।

ରାଜାଙ୍କ ପାଖେ ରାଜା ନଥର
ପ୍ରଜାଙ୍କ ପାଖେ କୁଡ଼ିଆ ଘର
ପଶୁଙ୍କ ପାଇଁ ବସା ମୋ ନାମ
ପକ୍ଷୀଙ୍କ ପାଇଁ ନୀଡ଼ ।

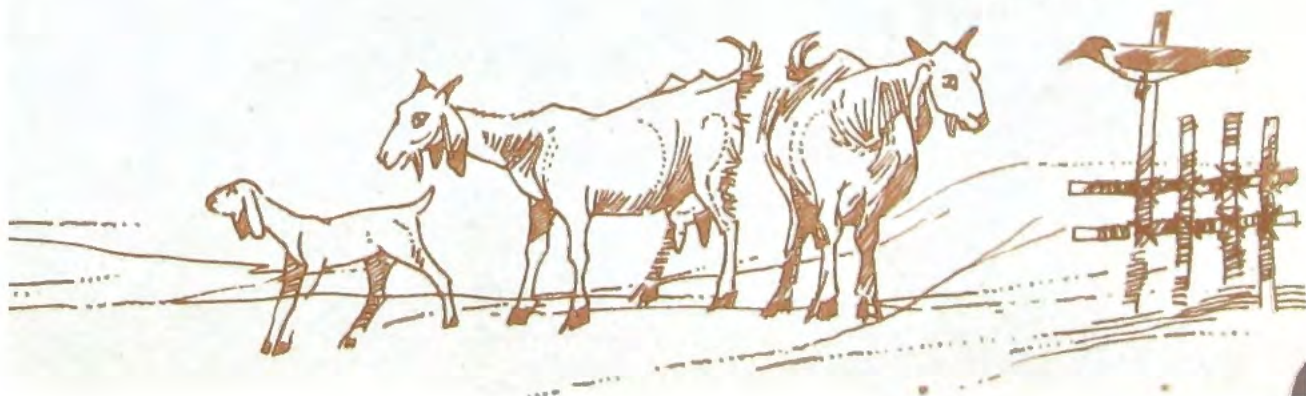
ଗରିବ ଧନୀ କିଏ କେମିତି
ମୋ ପାଇଁ ଯିଏ ଭାବେ ଯେମିତି
ସଭିଳ ପାଇଁ ସମ ଆଦର
ସମ ଭାବନା ମୋର

ରାତିରୁ ଦିନ ଦିନରୁ ରାତି
କୋଳରେ ପାଇ ପୁଲ୍ୟାଏ ଛାତି
ସପା ସୁତୁରା ରଖିଲେ ମୋତେ
ଦିଶେ ମୁଁ କି ସୁନ୍ଦର ।

କୁନି ମୁନିଠୁ ପାକୁଆ ଅଜା
ନାଟିକୁଦି ଯେ କରନ୍ତି ମଜା
କାହାକୁ କେବେ କହେନି କିଛି
କରେନି ହତାଦର ।

ହସ ଖୁସିରେ ଚଳିଲେ ତୁମେ
ହସିବ ଦେଖ ହସିବ ଆମେ
ତୁମ ସୁନାମେ ବଢ଼ିବ ନାମ
ଦେଖ ବିଦେଶେ ମୋର
ନାଆଁଟି ମୋର ଘର ।

ବୀରେନ୍ଦ୍ର ନାଥ ମହାନ୍ତି

ବେଙ୍ଗୁଲୀ ନାନୀର ପକଡ଼ି ଛଣା

ବେଙ୍ଗୁଲୀ ନାନୀ ବସିଛି ଚାହିଁ

ବେଙ୍ଗ ନନାର ବାଟ

ବେଙ୍ଗ ନନାଟି ଯାଇଛି ତୋଟା

ଆଣିବ ଜାଳ କାଠ।

ରଖୁଛି ତେଲ ଅଦା ପିଆଜ

ବେସନ ଲଙ୍କା ପାଣି

ବସିଛି ଚାହିଁ ଜାଳ ଆସିଲେ

ପକଡ଼ି ଦେବ ଛାଣି।

ଜାଳକୁ ଧରି ବେଙ୍ଗ ନନାଟି

ଆସିଲା ହଲି ହଲି

ବେଙ୍ଗୁଲୀ ନାନୀ ତରତରରେ

ଲଗାଇ ଦେଲା ଚୁଲି।

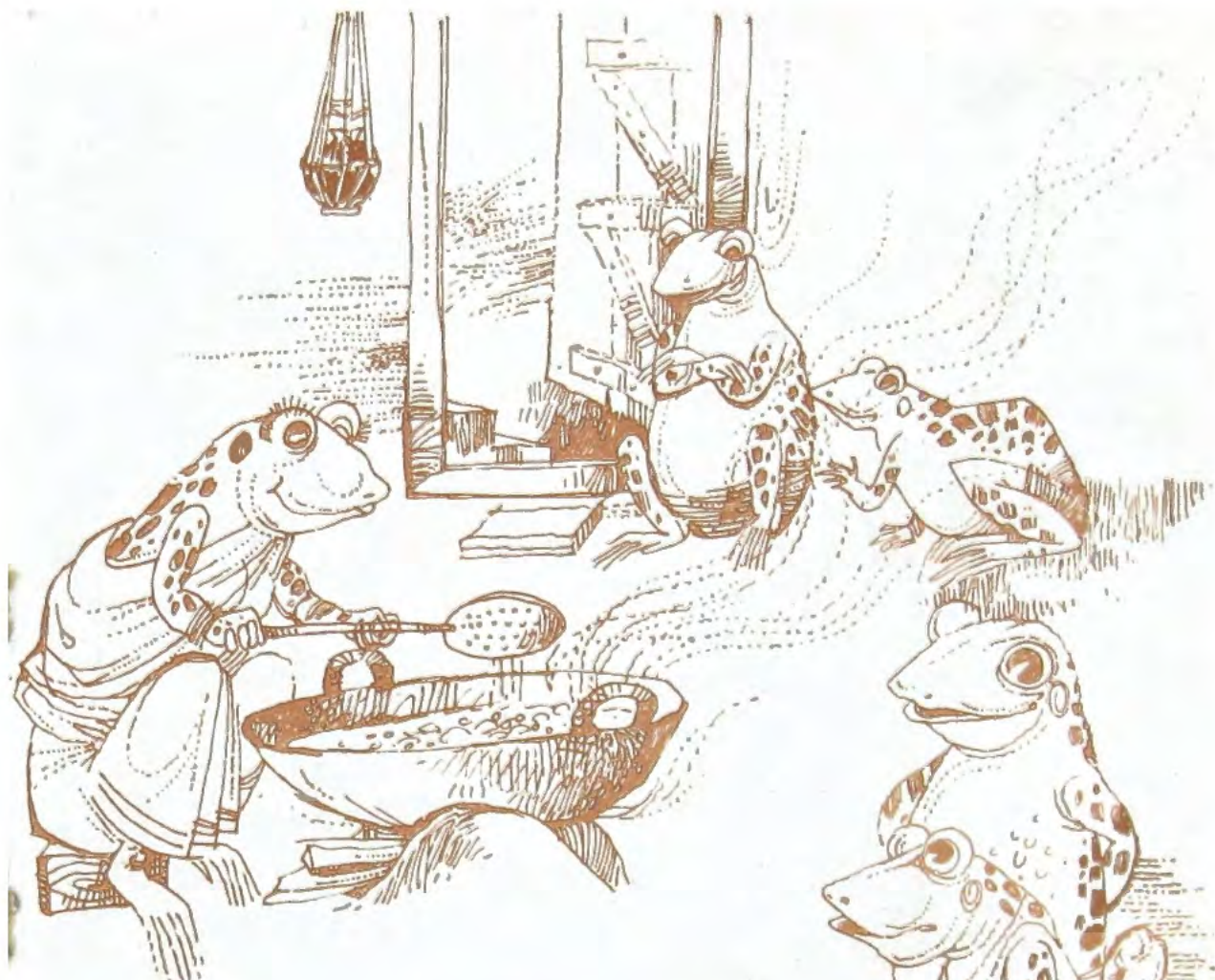
ପୁଅ ପୁତୁରା ନାତି ନାତୁଣୀ

ଭଉଣୀ ଆଉ ଭାଇ

ପକଡ଼ି ଛଣା ଦେଖିବା ପାଇଁ

ଆସିଲେ ଧାଇଁ ଧାଇଁ।

ତେଲ କଢ଼େଇ ଚୁଲିରେ ରଖି
 ବେସନ ଦେଲା ଗୋଳି
 ପକଡ଼ି ଛଣା ଦେଖିବା ପାଇଁ
 ନାଟିଲେ ହଳି ହଳି ।
 ବେସନ ପଡ଼ି ତେଲ କଢ଼େଇ
 ଫୁଟିଲା ଟକ୍ ଟାକ୍
 ପକଡ଼ି ଦେଖି ସଜିବି ଉଠି
 ଡେଇଁଲେ ଖସି ଖାସି ।

ବୀରେନ୍ଦ୍ରନାଥ ମହାନ୍ତି

କଞ୍ଚାଚୁଡ଼ା ଉଖୁଡ଼ା

କଞ୍ଚାଚୁଡ଼ା ଉଖୁଡ଼ା

ଆଜି ଚମ ଧୁଡ଼ୁ ଧୁଡ଼ୁ

ଅଜା ଚମ ଧୋକଡ଼ା ।

ଅଜା ଧରି ତାଲାଟେ

ଖାଇଥିଲେ ଚୁଡ଼ା ଭୁଜା

କରି ଦେଲେ ହଲ୍ଲାଟେ ।

ଆଜି ବସି ବାଡ଼ିରେ

ପାରୁ ଥିଲା ବିରି ବଡ଼ି

ଧାଇଁ ଗଲା ଛାତିରେ

ଆଜି ଯାଇ ଦେଖିଲା

ଗାଆଁ ଦାଣ୍ଡେ ଅଜା ବସି

କାନ୍ଦୁଥିଲେ ଏକଲା ।

ଆଜି ବସି କାନ୍ଦିଲା

ଅଜା ଆଇଙ୍କର କାନ୍ଦ

ଗାଆଁ ସାରା କମିଲା ।

ଗାଆଁ ଲୋକେ ଆସିଲେ

ଅଜା ଆଜି କାନ୍ଦ ଦେଖୁ

ତାଙ୍କ ସାଥେ କାନ୍ଦିଲେ ।

ଗାଆଁ ଦାଣ୍ଡ ଛୋଟିଆ

ଶିକାରକୁ ଯାଉଥିଲେ

ରାଜା ପୁଅ ହଟିଆ ।

ପାତ୍ର ମନ୍ତ୍ରୀ ସାଥରେ

ରାଜା ପୁଅ ପଚାରିଲେ

କିଏ ହେଲା ଏଥିରେ ।

ଯଦୁ ମଧୁ ଦଳେଇ
 ପାରିଲେନି କହି କିଛି
 କାବା ହେଲେ ଅନେଇ ।
 ଆଜି କହେ ଅଜାକୁ
 ସତ କଥା କହି ଦିଅ
 ଆମ ଦେଶ ରାଜାକୁ ।
 ଅଜା ଉଠି ଧାଇଁଲେ
 ରାଜା ପୁଅ ପାଶେ ଯାଇ
 ମନ କଥା କହିଲେ ।

ଚୁଡ଼ା ଭୁଜା ଭିତରେ
 ଗୋଡ଼ି ଗୋଟେ ରହିଥିଲା
 ବାଜିଗଲା ଦାଉରେ ।
 ରାଜା ଶୁଣି ହସିଲେ
 ଏଇ କଥା ପାଇଁ କିଆଁ
 ଗାଆଁ ଲୋକ କାନ୍ଦିଲେ ।
 ଲୋକେ ହେଲେ ଛାନିଆଁ
 କିଛି ନାହିଁ ବୋଲି କହି
 ହଲ୍ଲା କଲେ ଦୁନିଆଁ ।

ଭଲା କଥା ଭଲାରେ
 ନ ବୁଝି ନ ଶୁଣି କେବେ
 କର ନାହିଁ ହଲ୍ଲାରେ ।

ବୀରେନ୍ଦ୍ରନାଥ ମହାନ୍ତି

ଟିକି ଚଢ଼େଇ

ଟିକି ଚଢ଼େଇ ଟିକି ଚଢ଼େଇ
ପବନ ସାଥେ କରି ଲଢ଼େଇ
ଆକାଶେ ଯାଉ ଉଡ଼ି
କେବେ ତ କାହିଁ
ପାରେନା ଛୁଇଁ
ତତେ ମୋ ଟିକି ଗୁଡ଼ି ।

ଟିକି ଚଢ଼େଇ ଟିକି ଚଢ଼େଇ
ଅଳସ ନିତି ଦଉ ଛତେଇ
ବଡ଼ି ସକାଳୁ ରାବି
ଆଖି ମଜି ମୁଁ ନିଦରୁ ଉଠେ
ଦିନ ହେଲାଣି ଭାବି ।

ଟିକି ଚଢ଼େଇ ଟିକି ଚଢ଼େଇ
ମୁନିଆଁ ତୋ'ର ଅଣ୍ଟ ବଢ଼େଇ
ପାଟିଲା ଫଳ ଖାଉ
ଗଛ ମୂଳରେ
ଖୁସିରେ ଆମେ
ତୋ' ଆଡ଼େ ଚାହିଁଥାଉ ।

ଟିକି ଚଢ଼େଇ ଟିକି ଚଢ଼େଇ
 ଉଡ଼ିଯାଉ ତୁ ଡେଶା ବାଡେଇ
 ଦୂର ରାଜକେ କେବେ
 ଛୁଆ ପାଇଁ ତୋ ଆହାର ଆଣୁ
 ଫେରି ଆସୁ ତୁ ଯେବେ ।

ଟିକି ଚଢ଼େଇ ଟିକି ଚଢ଼େଇ
 ଟିକିଏ ହେଲେ ନାହିଁ ବଢ଼େଇ
 ଉଛରେ ଉଡ଼ି ଏଡେ
 ଗରବ କେବେ କରିବି ନାହିଁ
 ବଡ଼ ହେଲେ ବି ଯେତେ ।

ଟିକି ଚଢ଼େଇ ଟିକି ଚଢ଼େଇ
 ତୋ ସାଥେ ମତେ ନେ ଉଡେଇ
 ନୀଳ ଆକାଶ ପରେ
 ମେଘ ସାଥରେ
 ଖୁସିରେ ମୁହଁ
 ଖେଳିବି ଆଜି ଥରେ ।

ବଙ୍କିମ ଚନ୍ଦ୍ର ନାୟକ

ମାଙ୍କଡ଼

ନାଆଁ ତାର ମାଙ୍କଡ଼
ଖାଏ କଷି କାଙ୍କଡ଼
ମୁହଁ କଳା ବାନ୍ଧର
ଦିଶେ ନାହିଁ ସୁନ୍ଦର ।

ଚାରିଗୋଡ଼େ ଚାଲଇ
ତାଳେ ଯେବେ ଝୁଲଇ
ଆଗ ଗୋଡ଼ ଦୁଇଟି
କରେ ହାତ ପାଇଟି ।

ଛୁଅ ଜାକି ପେଟରେ
ଧାଏ ଭାରି ଆସରେ

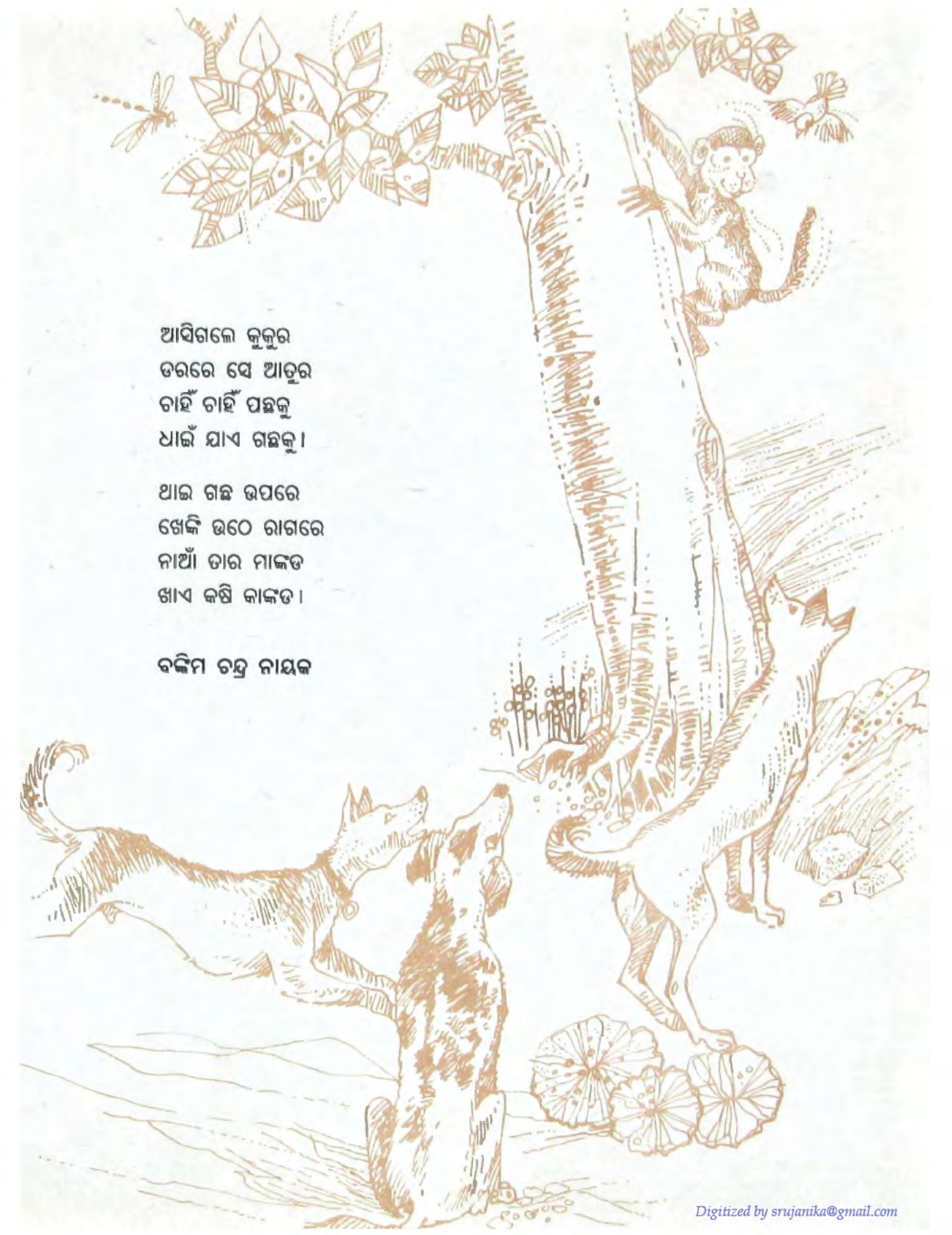

ଡେଇଁ ଡେଇଁ ତାଳରେ
ରୁଲେ ଚୋଟା ମାଙ୍କଡ଼େ ।

ବେଳେ ବେଳେ ଆସଇ
ବରିଚାରେ ପଶଇ
ଭାଙ୍ଗି ତାଳ ପତର
କରେ ଛିନି ଛତର ।

ହାତ ତାର ବଢ଼େଇ
ଫୁଲ ଫଳ ଛିଡ଼େଇ
ଦେଇ ଟିକେ ପାଟିରେ
ପିଜିଦିଏ ମାଟିରେ ।

ଆସିଗଲେ କୁକୁର
ଡରରେ ସେ ଆଡୁର
ଚାହିଁ ଚାହିଁ ପଛକୁ
ଧାଇଁ ଯାଏ ଗଛକୁ ।

ଥାଇ ଗଛ ଉପରେ
ଖେଳି ଉଠେ ରାଗରେ
ନାଆଁ ତାର ମାଙ୍କଡ଼
ଖାଏ କଷି କାଙ୍କଡ଼ ।

ବଳିମ ଚନ୍ଦ୍ର ନାୟକ

ରେଳଗାଡ଼ି

ରେଳଗାଡ଼ି ସିଏ ରେଳଗାଡ଼ି
ଛୁକ୍ ଛୁକ୍ ଛୁକ୍ ଧୁଆଁ ଛାଡ଼ି
ଆଗକୁ ଆଗକୁ ଦଉଡ଼େ
ଦୁଇଗୋଟି ଲୁହା ଧାରଣା ଉପରେ
ବାଟ ତା'ର କେବେ ନହୁଡ଼େ ।

ରେଳଗାଡ଼ି ସିଏ ରେଳଗାଡ଼ି
ତା ଦେହରେ ଡବା ଧାଡ଼ି ଧାଡ଼ି
ଲାଗି ଅଛି କେତେ ବାଗରେ
ଆମ ମୁଣ୍ଡ ପରି ଇଞ୍ଜିନ ଗୋଟିଏ
ରହିଛି ତା ସବା ଆଗରେ ।

ରେଳଗାଡ଼ି ସିଏ ରେଳଗାଡ଼ି
ଡିଜେଲ କୋଇଲା ଦେଲେ ବାଡ଼ି
ପୂରି ଯାଏ ତାର ପେଟରେ
ପାଣି ବହେ ପିଇ ଗରଜନ କରି
ଚାଲିଯାଏ ନିଜ ବାଟରେ ।

ରେଳଗାଡ଼ି ସିଏ ରେଳଗାଡ଼ି
ଧାଇଁବାର ମଜା ଆପେ ଛାଡ଼ି
ଷ୍ଟେସନରେ ସେ ଅଟକେ
କେତେ ଯେ କାହାକୁ କୋଳରେ ପୂରାଇ
ଧାଏଁ ବିଜୁଳିର ଛତକେ ।

ରେଳଗାଡ଼ି ସିଏ ରେଳଗାଡ଼ି
ଗାଆଁ ଗଣ୍ଡା କେତେ ପଛେ ଛାଡ଼ି
ଧାଏଁ ବିଲ ବଣ ଭିତରେ
ଅଟକି ଯାଏନି ବରଷା ଝଡ଼ରେ
କୁହୁଡ଼ି ବା ଖରା ଶୀତରେ ।

ରେଳଗାଡ଼ି ସିଏ ରେଳଗାଡ଼ି
କେତେ କାହା ପରେ ଯାଏ ମାଡ଼ି
ପଡ଼ିଗଲେ ତାର ଆଗରେ
ଗାଡ଼ି ଘୋଡ଼ା ହେଉ ମଣିଷ ବି ହେଉ
ହେଉ ଅବା ସିଂହ ବାଘରେ ।

ବଳିମ ଚନ୍ଦ୍ର ନାୟକ

ବିଲୁଆ ନନାର ବାହାଘର

ତୁରୀ ବାଜେ ପେଁ ପେଁ
କାହାଳୀଟା ଚେଁ ଚେଁ
ସାଇପଡ଼ିଶା ସାଜସାଥୁଏ
ହସନ୍ତି କିଆଁ ହେଁ ହେଁ ?

କଥା ସାଜକୁ ଟିକିଏ ନଥା
ଏତେ କଥାକୁ ନଥିଲା ନଥା
ବିଲୁଆ ନନାର ବାହାଘର
ସେଥିଲାଗି ଏତେ ତରବର ।

ଖନ୍ଦା ଶାଳରେ ଆରିସା, ପୁରି
ଡାକ ଦିଅନ୍ତି ସେଁ ସେଁ
ସାଇ ପଡ଼ିଶା ସାଜସାଥୁଏ
ହସନ୍ତି କିଆଁ ହେଁ ହେଁ ?

ବାଣ ପୁରୁଛି ଜୋ' ତୋ
 ଘରଟା ଶୁଭେ ଘୋ' ଘୋ'
 ବିଲୁଆ ନନା ସ୍ନେହ ମନ୍ତର
 ତୋଷିବ ସଦା ଆମ ଅନ୍ତର ।

ଜୋଳିଆ ସାଥେ ତାଳ ପକାଇ
 ମହୁରା ବାଜେ ପେଁ ପେଁ
 ସାଇ ପତିଶା ସାଙ୍ଗସାଥୁଏ
 ହସନ୍ତି କିଆଁ ହେଁ ହେଁ ?

ମାନସ ରଞ୍ଜନ ସାମଲ

ଫାଲୁଆ

ଆମରି ଗାଆଁର ଫାଲୁଆ
 ଖାଇ ଦେଲା ଥଣ୍ଡା ହାଲୁଆ
 ଧରି ନେଲା ତା'କୁ ଗାଲୁଆ
 ଗୋଡ଼ ମାରିଗଲା କାଲୁଆ ।

ବିଛଣା ଧରିଲା ଫାଲୁଆ
 ବାପା ଯାଇଥିଲେ ବାଲିଆ
 ଆଣିଲେ ଓଷଧ ନାଲିଆ
 ଫାଲୁଆ,
 ଖାଇବ କି ଆଉ ହାଲୁଆ ?

ମାନସ ରଞ୍ଜନ ସାମଲ

Printed by Aravali Printers New Delhi-20

ଟ 7.00

ନାସନାଲ୍ ବୁକ୍ ଟ୍ରଷ୍ଟ, ଇଣ୍ଡିଆ

